

คำประกาศเครือข่าย Conforall

เพื่อรัฐธรรมนูญสำหรับประชาชนทุกคน

เป็นเวลากว่าหนึ่งปีแล้วที่เรามีรัฐบาลใหม่ นำโดยพรรคเพื่อไทย พร้อมคำมั่นสัญญาอย่างมั่นคงที่จะจัดทำรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตย โดยกระบวนการที่ประชาชนมีส่วนร่วม คณะรัฐมนตรีที่นำโดยเศรษฐา ทวีสิน แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นศึกษาแนวทางการทำประชามติ ซึ่งใช้เวลาไปสามเดือน จากนั้นรัฐสภาส่งคำร้องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยความจำเป็นในการทำประชามติ ซึ่งใช้เวลาไปอีกสี่เดือน และคณะรัฐมนตรีชุดที่แล้วก็เสนอร่างแก้ไขพ.ร.บ.ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ให้รัฐสภาพิจารณา ซึ่งใช้เวลามาอีกห้าเดือนแล้ว ก็ยังไม่เสร็จสิ้น ทั้งที่ทั้งสามกระบวนการทำไปพร้อมกันได้ แต่กลับถูกเลือกทำทีละอย่าง แสดงถึงความ “ไม่จริงใจ” ที่จะ “เร่ง” การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้เกิดขึ้นจริง

มาถึงเดือนกันยายน 2567 นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเปลี่ยนหน้าไป และเหลือเวลาอีกเพียงสองปีแปดเดือนอายุของรัฐบาลชุดนี้ก็จะหมดลง หากเดินตามแนวทางเดิมที่จะต้องทำประชามติสามครั้ง และใช้คำถามที่ติดเงื่อนไขไม่ให้แก่ไขทุกหมวดทุกมาตรา “ไม่มีทาง” ที่รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนจะเสร็จทันมีผลบังคับใช้ก่อนการเลือกตั้งครั้งหน้า

หากคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ภายใต้นายกรัฐมนตรีแพทองธาร ชินวัตร ต้องการจะแก้ไขความล่าช้านี้ ก็ยังพอจะ “เป็นไปได้” ที่จะได้รับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสร็จทันก่อนการเลือกตั้งครั้งหน้า แต่หนทางที่จะเป็นไปได้เหลือวิธีการเดียวเท่านั้น คือ

หนึ่ง ไม่ต้องทำประชามติครั้งแรก ที่เปลืองเวลา และไม่มีกฎหมายใดบังคับให้ทำ

สอง เริ่มกระบวนการเปิดสภาแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา 256 ให้มีการจัดตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญ หรือ สสร. โดยทันที ซึ่งทำได้ทันที

สาม คณะรัฐมนตรีเร่งรัดกระบวนการได้โดยการเสนอร่าง “จัดตั้งสสร.” ฉบับของคณะรัฐมนตรีเอง ซึ่งทำได้ทันที

รัฐบาลที่นำโดยพรรคเพื่อไทยเข้าสู่อำนาจมาพร้อมกับกลไกของวุฒิสภาจากการแต่งตั้งและศาลรัฐธรรมนูญจากคณะรัฐประหาร หนทางเดียวที่จะยับยั้งถึงความเป็นรัฐบาลเพื่อประชาธิปไตย คือ การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยประชาชน เพื่อรื้อถอนกลไกที่มีปัญหาทั้งหมดเท่านั้น หากคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ไม่ได้ดำเนินการตามแนวทางนี้ภายในระยะเวลาหนึ่งถึงสองเดือนข้างหน้า ก็เท่ากับท่านทราบอยู่แล้ว และ “จริงใจ” ที่จะ “ไม่” พยายามจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ให้แล้วเสร็จตามที่เคยประกาศไว้

ทั้งนี้ ขั้นตอนที่สองและสามที่จะเริ่มการ “จัดตั้งสสร.” ไม่จำเป็นต้องเริ่มต้นด้วยคณะรัฐมนตรีเท่านั้น แต่สามารถเริ่มต้นโดยประชาชนได้ หากคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ไม่ริเริ่มด้วยตัวเอง เราอาจต้องเข้าชื่อของประชาชน 50,000 ชื่อเพื่อเสนอกระบวนการที่เป็นไปได้นี้ด้วยมือของประชาชนอีกครั้งหนึ่ง